

Francouzské jezdecktvo ve světové válce.*)

5. husarský pluk před Maisons de Champagne.

(Náčrt 1.)

5. husarský pluk byl jezdecktvem 20. armádního sboru. Skládal se ze 4 aktivních a dvou záložních eskadron. 25. září 1915 má se pluk zúčastniti útoku, který provede tento armádní sbor. Pluk dostává tyto úkoly:

1. útočiti na baterie umístěné v severní části tvrze Défaite, jakmile se pěchota zmocní hřbetu Butte du Mesnil—Maisons de Champagne;

2. až se pěchota usadí na severním břehu Dormoise, má pluk podporovati útok na druhou čáru odporu nepřítele tím, že rychle dosáhne Fontaine—en—Dormois, aby odtud působil buď palbou anebo tasenou šavlí do týlu nepřítele.

K druhému úkolu pro vývoj události nedošlo. Budeme se tedy zabývati toliko prvním úkolem.

5. husarský pluk tábořil v noci se 24. na 25. září 1915 v prostoru 1.500 m severně od Hans. Z rozkazu velitele pluku, aniž čekají na nové rozkazy, postoupí v hodinu H dvě eskadrony, určené k tomu, aby vykonaly první úkol, do úžlabiny Marsonské. Jakmile velitel 5. husarského pluku dostane zprávu od velitele 39. pěší divise, že pěchota obsadila hřeben Maisons de Champagne, a jakmile na cestách, kterých eskadrony mají použiti, upraví sesedlé čtyři přechody, vrhnou se ihned ony dvě eskadrony v četách za sebou na určené baterie. Přibližovací postup provedou eskadrony po vyhlédnutých cestách co nejrychleji (viz náčrt 1.) a tak, aby jednotlivé čtyři nedorazily příliš rozptýleně. Částice, jež se dostanou do týlu baterií nebo nejbližší k nim, rychle sesednou a nestarajíce se příliš o náruční koně, zmocní se děl a učiní je neschopnými k palbě. Čety od záložních eskadron připraví přejezdy přes zákopy a příkopy a vytyčí je kusy červené látky.

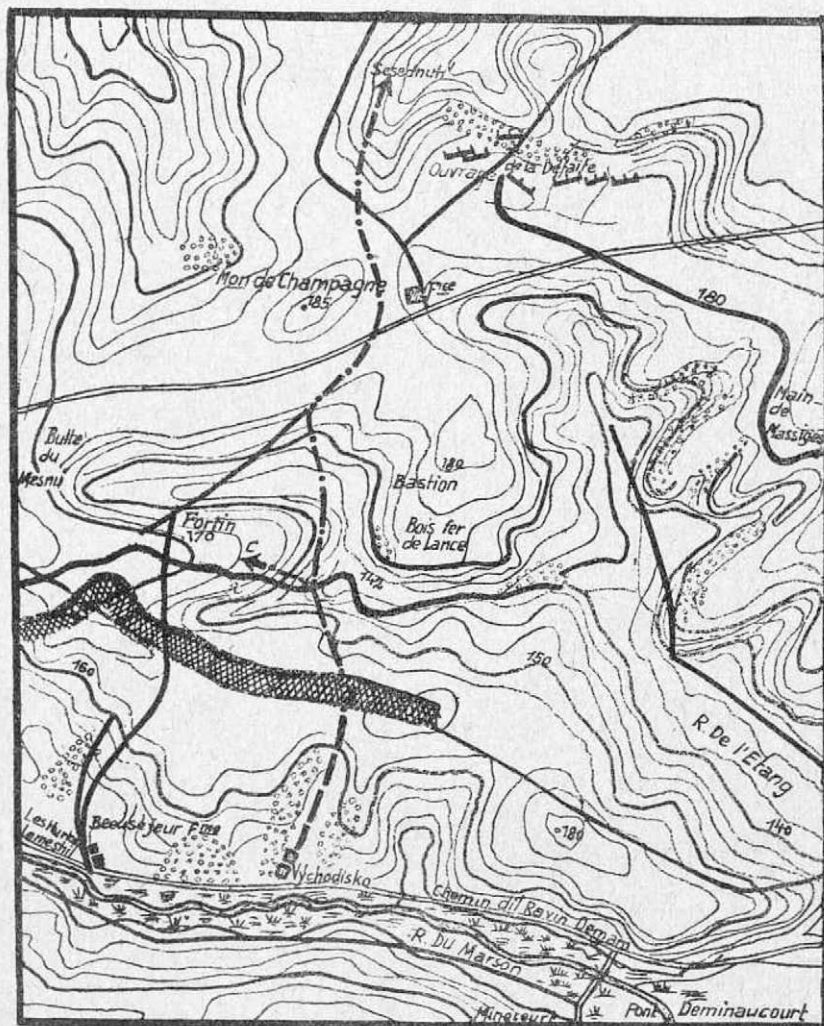
Útok na baterie umístěné severně od tvrze Defaite byl svěřen 3. eskadroně.

24. září v 1 hod. převezly automobily opěšalé čtyři do Marsonské rokliny k úpravě přejezdů a 25. září v 1 hod. vyjel pluk ze Somme—Yèvre na Hans. Velitel pluku odebral se na stanoviště velitele 39. pěší divise, který měl určití okamžik, kdy měly eskadrony vyraziti útokem. V 9 hod. 15 min. vyrazil velkolepý útok pěchoty, pěší čtyři jezdecké následovaly přímo za útočícími a nesly s sebou materiál potřebný k stavbě dalších přechodů přes zákopy. V 11 hod. 5 min. nařídil velitel 39. pěší divise, když dostal zprávu, že pěchota již drží hřbet Butte du Mesnil—Maisons de Champagne, aby eskadrony vyrazily. Ve skutečnosti však

*) Cpt. F. Gazin: La cavalerie française dans la guerre mondiale 1914—1918. Paris 1930 (Payot).

pěchota dosáhla a dokonce překročila Maisons de Champagne směrem východním a západní roh lesů, ale mezi těmito dvěma vpřed posunutými

Náčrt 1.

Legenda:

Přechní franc. linie

-n- něm. -n-

Měřítka:

0 500 1.000 m

Skutečná cesta

Předvidaná -n-

5. husarský pluk před Maisons de Champagne.

body Němci ještě drželi pevnou tvrz, před níž byly části 160. pluku zastaveny, protože nepřátelské kulomety odtud ovládaly rovinu jižně od tvrze a zadržovaly postup 160. pluku ještě na výchozí základně. Těž

jezdecké pěší čety neměly času, aby svůj úkol provedly; ostatně čelní četa, postřelována jsouc kulomety a dělostřelectvem a oslepena dýmem, vybočila z nařízené cesty doleva a svedla s sebou i četou, která za ní následovala. Hluboké zákopy a překážky v předpolí tvrze zůstaly neporušené, neboť určené čety se tam nedostaly.

Tyto nevýhodné okolnosti nebyly známy eskadronám na koni, které vyrazily plny nadšení klusem v řetězech po půlčetách na 40 m vzdálenosti. 3. eskadrona jela první.

Drobný, od rána skoro nepřetržitý déšť učinil terén nadmíru kluzkým. Koně klouzali na můstcích zákopů jako na ledě. Mnoho koní upadlo. Sotva čety překročily první hřbet, dopadaly mezi ně četné dělové střely ze všech směrů a uvedly poněkud v nepořádek šiky, které se již mimoto uvolnily překonáváním překážek, příkopů a granátových jam. Cvałem přejíždí proud severní svah prvního hřbetu. Cesty jsou těžce schůdné, přechody je těžko rozeznati a kouř střel ztěžuje uchovati směr. Dělová palba mohutná a bije mezery do šiků.

Jen s velkou námahou bylo možno překonávati překážky v předpolí a proto bylo výhodně využíváno přechodů připravených jezdeckými pěšími četami a průrev, které dělostřelectvo probilo v překážkách, lemujiících zákopy tvrze. V těch se však stali jezdci cílem mohutné kulometné palby, již však přes velké ztráty nedbali a tím ohromili skupiny Němců tak, že s hrůzou v tváři vyskakuji ze zákopů a zdvihají ruce. Husaři seskakují ihned k zemi, opouštějí své koně a vrhají se do zákopů. Každý, kdo klade odpor, je zastřelen anebo sražen k zemi. Ostatní jsou zájímáni nebo prchají.

Tak byly umlčeny dva kulomety, které dosud zastavovaly pěchotu v postupu. Částice 160. pluku, obklíčené v západní části tvrze, byly osvobozeny. Zálohy 160. pluku, dosud ve výchozí základně útoku zastavené, mohly se spojit s prvním sledem. Pěšáci a husaři vyčistili tvrz.

V dorozumění s velitelem 160. pluku byly obě eskadrony shromážděny a zůstaly zálohou pěchoty. Zdraví koně byli odvedeni do úžlabiny u lesa Fer de Lance, kde byli méně vydáni palbě.

Tento čin jezdecký umožnil 160. pěšímu pluku proniknouti tvrzí až na sever od silných opevnění. Večer probíhala již fronta nepřetržitě u lesa Maisons de Champagne a Němci ji nemohli již ani opětovnými protiútoky prolomiti. Hrdinní jezdci zaplatili tento úspěch draze: 17 mrtvých, 42 raněných a 140 koní zůstalo na bojišti. Že však krev jejich nebyla nadarmo prolita, dosvědčuje hlášení poručíka Boissonada 160. pěšího pluku, jenž s hrstkou svých střelců byl obklíčen v západní části tvrze a pozoroval heroický čin hrdinných husarů ze strany od nepřítele. Jeho hlášení zní:

„... Než byl jsem stále obklíčen. Kdo by byl uvěděl, že ze situace, v níž pěchota, jsouc bezmocná, nemohla již postupovati, nás vysvobodí jezdeckto, nás i mnohé jiné...”

Se svahu, převyšujícího naše bývalé zákopy, řítila se na koni eskadrona 5. husarského pluku. Tato heroická ataka, živá salva, působila na mne dojmem síly a krásy. Nikdy dosud v svém krátkém vojenském životě jsem nepocítil podobného úchvatného vzrušení. Drazí husaři, kdybyste si jen byl vědomi, jak vám blahořečila ona hrstka lidí, dosud sklíčená nejistotou svého budoucího osudu.

Určitě, právě tak, jako jste se nám zdáli velkými, právě tak musili jste se zdáti protivníkovi hroznými. Byli jste ještě 200 m od nepřátelského

zákopu, když jsem již viděl zdvíhati ruce Němce, kteří dosud se bránili jako lvi.

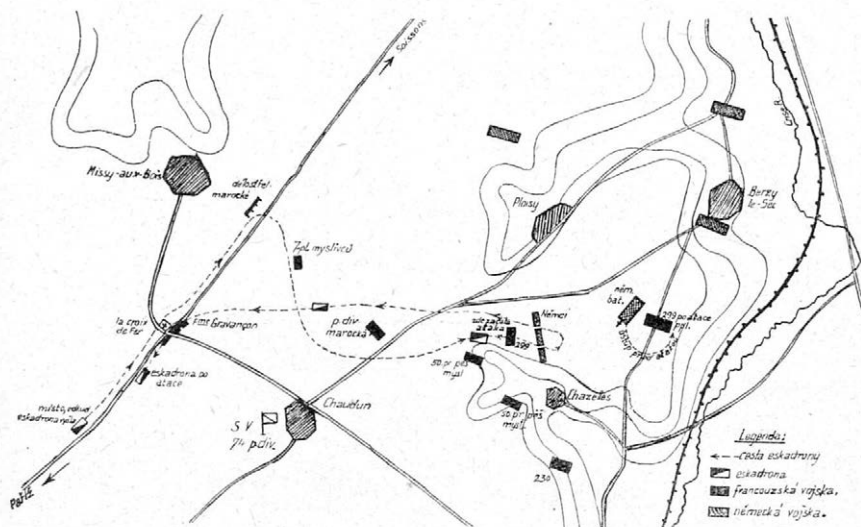
Od vašeho příchodu zeslábl velmi značně odpor druhé čáry. Dva kulomety, které bránily dosud mému postupu, byly umlčeny...“

Divisní jezdecktvo v obranné bitvě.

4. eskadrona 10. pluku střelců na koni 30. května 1918 před Soissons. Náčrt 2.

Marocká divise, zasazená od 29. května vlevo od 74. pěší divise, dostala rozkaz, aby 30. května ráno prodloužila své pravé křídlo až po Chazelles v to. Tato divise má tímto způsobem vystřídati 299. pěší pluk,

Náčrt 2.

4. eskadrona 10. pluku střelců na koni před Soissons 30. května 1918.

t. j. levý pluk 74. p. divise, který je na hřbetě jižně od Berzy-le-Sec. Avšak 299. pluk musil již časně zrůna ustoupiti před novým nápoem nepřítel. Aby mohl postoupiti marocké divisi svůj úsek, jehož obrana by byla možná, je nutno opět dobýti ztraceného terénu.

Ale velitel 74. p. divise nemá již záloh, které by mohly provésti protiútok.

Pěchota byla již vyčerpána nepřetržitým tři dny a tři noci trvajícím zápasem s nepřítel, majícím velkou převahu v prostředcích. Přes těžké ztráty byla však hodnota vojska taková, že postačilo pouhé povzbuzení, aby bylo v okamžiku připraveno obnoviti pohyb kupředu.

Provedení dělostřelecké palebné přehrad, která by povzbudila pěchotu, nebylo možno uskutečniti.

Divisní eskadrona, která ztrávila noc na předních strážích, vrátila se 30/5 ráno ve 4 hod. do Chaudun, kde dostala rozkaz, aby se umístila na hlavní silnici vedoucí k Paříži, jižně od statku „Croix de Fer“. Na

tomto místě dostal její velitel v 7 hod. 15 min. ústní rozkaz daný důstojníkem štábu divise, který zněl:

„Čeliti atakou německému útočnému pohybu připravovanému proti levému křídlu 74. p. divise (299. p. pl.) ze směru „Berzy-le-Sec“. Generál žádá, aby tento protiútok koňmo byl proveden co možná do boku útočícího nepřítele.“

Eskadrona se obrátila a po oné hlavní silnici táhla až do výše osady „Missy-aux-Bois“. Odtud odbočila napravo a postupovala dále na východ s četami v úrovni.

Krátce potom, když opustila silnici, byl velitel eskadrony upozorněn důstojníkem dělostřelectva na to, že se eskadrona octla v pásmu palby dělostřelectva marocké divise a že je tedy třeba, aby se uhnula značně napravo.

Poněvadž terén byl odkrytý, téměř bez skrytů a přesná situace nepřítele nebyla známa, zastavil velitel eskadrony eskadronu za terénní vlnou a sám jel kupředu, aby vyhledal 299. pěší pluk. Povrchních zpráv o rozložení tohoto pluku dostalo se mu od částic 7. střeleckého pluku, na které postupně narazil. Vysoké obilí umožnilo mu pěšky cestu podél fronty 7. pluku, takže se mu konečně podařilo najít na konci úvozu severovýchodně od Chadun stanoviště velitele 299. pěšího pluku. Ten vysvětlil veliteli eskadrony situaci. Vysoké obilí naprosto zabraňovalo výhledu. Velitel soudil, že před prvky jeho pluku, na vzdálenost asi 200 m je rozvinuta německá rota na široké frontě, se svým levým křídlem u úvozu. Ačkoli panoval v tu dobu na bojišti klid, velitel pluku měl zprávy, že německé posily jdou kupředu a že zahájí brzy útok. Proto žádal, aby eskadrona neprodleně zasáhla, poněvadž početní stavu jeho pluku byly po bojích svedených v předcházejících dnech nepatrné. Rovněž se obával, že jeho velice znavené mužstvo nebude s to odraziti útok. Proto bylo učiněno rozhodnutí, jakmile bylo zjištěno postavení nepřítele. Ale útok eskadrony nemohl již býti veden do boku, nýbrž musil býti proveden čelně, vzhledem k změně směru způsobené zakročením důstojníka dělostřelectva marockánské divise.

Velitel pluku přislíbil, že bude podporovati akci eskadrony svým plukem tím, že vyrazí k zteči, když jezdcí přejdou jeho linii. Kromě toho větší část kulometů 299. pluku měla podporovati postup na pravém křídle.

Eskadroně byl dán rozkaz, aby se posunula kupředu. Její velitel zůstal na konci úvozu a pozoroval, nezmění-li se situace do příchodu jeho čet. Poněvadž v tu dobu nepřátelské dělostřelectvo zahájilo palbu, rozhodl se velitel eskadrony vzhledem na terén zasaditi postupně k atace tři první čety přímo před sebe ihned, jakmile dorazí na místo, a to: 2. četou za levým křídlem 1. čety, 3. četou za levým křídlem 2. čety; 4. četa pod jeho velením měla přesáhnouti linii těchto tří čet, vrhnout se na pravé křídlo nepřítele a zatlačiti postupující nepřátelské prvky do údolí. Toto rozhodnutí bylo provedeno. Podle toho, jak čety přicházely, vyrazily postupně k atace. Při jejich vyrazení zahájily kulomety 299. pěšího pluku a 50. praporu myslivců prudkou palbu a velitel 299. pěšího pluku, plně daný slib, vyrazil se svým plukem za jezdcí, již se octli v živé kulometné palbě. Vysoké obilí a únava koní neodsedlaných od 27. května způsobily, že cval koní byl pomalý. Velitel eskadrony spatřil ve chvíli, kdy manévroval se 4. četou, že nepřátelská linie je již atakujícími četami překročena a že skupiny těch částí, které měly zesílit nepřátelské prvky na

návrsí, kvapně ustupují po příkrých svazích do údolí. Celá planina byla již prosta nepříteli a eskadrona s četami v úrovni stahovala se k hlavní silnici, znepokojovala nepřátelskou dělovou palbou, která však nebyla účinná. Dosažené výsledky byly oceněny až později, když eskadrona provedla druhý úkol na pravém křídle fronty. Akce jezdeckta umožnila pěchotě zajmouti celou rozvinutou německou rotu a postoupiti do hloubky asi 800 m. Nový německý útok na tomto místě byl zahájen až v 17 hodin.

Pro velké překvapení nepřátelské pěchoty, jež bylo umožněno vysokým obilím a rychlostí provedení, byly ztráty eskadrony nepatrné. Měla jednoho raněného, z koní pak 11 zabitých, 10 raněných a 3 pohřešované. Bojový počet zasazené eskadrony byl 66 mužů.

Účinek překvapení u Němců byl tak veliký, že se zpráva jejich hlavního štábu o událostech na bojišti zmiňovala o atakách francouzského jezdeckta na planině Chaudunské. Tyto ataky francouzského jezdeckta byly ve skutečnosti atakou 4. eskadrony 10. pluku střelců na koni v kombinované akci jezdeckta a pěchoty.

Bylo by nebezpečné vyvoditi ze zvláštního případu povšechný závěr, kdybychom prohlásili, že eskadrona může napadnouti koňmo i vítěznou pěchotu. To by dokonce znamenalo přepínati doktrinu platnou před válkou 1914—1918. Rovněž bychom nedbali poučení o nynější moci palby, jež byla tak draze zaplácena tolika lidskými životy.

Ale v určitých případech může býti malé a bojechtivé jezdecké jednotky, vedené obratným a energickým velitelem, použito k tomu, aby koňmo a s šavlí v ruce využila své rychlosti a pohyblivosti a dosáhla těmito vlastnostmi účinku překvapení.

Aby bylo toto překvapení možné, musí nadřízené velitelství, zajistiti úzkou součinnost mezi skupinami zasazenými pěšky a skupinami bojujícími koňmo. Podporovati co možná postup palbou samostatných zbraní. Konečně je nutno, aby velitel zasazené jednotky neprodleně využil vhodného okamžiku k vyražení, který jenom on sám může na místě postřehnouti.

3. Eskadrona 13. pluku husarů u 131. divise od 31. května až do 4. června 1918.

Náčrt 3.

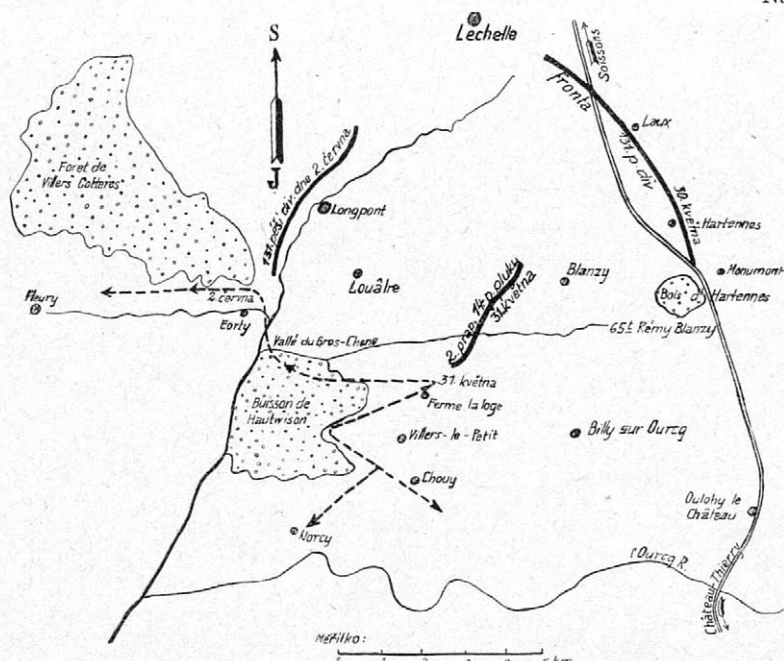
Koncem měsíce května 1918 provádějí Němci své nejprudší úsilí, směřující k prolomení francouzské fronty. Situace byla velice choulostivá. Pěší divise francouzské, narychlo dopravené z různých míst fronty, byly, sotva vystoupily z vlaků, již zasazovány do bitvy. Tak také 131. pěší divise, jejíž první části byly vyloženy 29. května v prostoru Villers-Cotterets, byla takovým způsobem zasazena již od 30. května v počáteční bojovou čáru mezi Lechelle a Hartennes jižně od Soissonsu.

Vpravo od nich je 4. pěší divise. Ale mezi těmito vyššími jednotkami vznikla mezera ve směru Blanzý, do níž nepřítel již počal pronikat. Proto dal velitel 131. pěší divise, veliteli 14. pěšího pluku úkol, aby se dvěma prapory svého pluku a s divisní eskadronou ucpal tuto mezeru, kryl současně pravé křídlo divise a zjednal spojení se 4. pěší divisí. Divisní eskadrony mělo býti použito zvláště k tomu, aby chránila oba prapory 14. pěšího pluku na pravém křídle a aby zjedнала a udržovala spojení s jednotkami 4. pěší divise. Zatím co oba prapory táhnou 31. května od 9 hod. z jižní části Longpont na úsek Blanzý — severní část Billy sur

Ourcq, musí 3. eskadrona 13. husarů dosáhnouti nejdříve statku „La Loge“, přizpůsobiti potom svůj pohyb postupu pěchoty a dosáhnouti „Billy sur Ourcq“.

Eskadrona dorazila do statku „La Loge“ v cvalu v rojích za sebou. V krátké době zjedнала spojení nalevo s jednotkami 14. pěšího pluku a zahájila boj palbou proti částicím nepřítele, které čím dále ve větším množství pronikaly k západu. Eskadrona vyslala zároveň jednu četou, aby hledala v Chouy a Norcy spojení se 4. pěší divisí.

Náčrt 3.

3. eskadrona 13. pluku husarů u 131. pěší divise od 31. května do 4. června 1918.

K večeru přišel od divise rozkaz, aby dosažená linie byla udržena. Eskadrona ve svazu se 14. pěším plukem má držeti s 3 četami posici jižně od statku „La Loge“, zároveň má vyslati jednu četou stupňovitě do prava na okraje lesa severozápadně od Villers le Petit a udržovati v tomto lese spojení se 156. pěším plukem 4. pěší divise.

V 19 hod. byly všechny dispoice provedeny. Ale tlak nepřítele vzrostl. Statek „La Loge“ byl pěchotou opuštěn.

Velitel eskadrony seskupil všechny palebné prostředky, které byly v jeho blízkosti, pěšáky i jezdce, a odeslal koně rychle dozadu. Tak se mu podařilo až do půlnoci zabrániti vyrazení nepřítele ze statku. Kryl tak ústup obou praporů 14. pěšího pluku a hlavních sil 131. pěší divise, ustupující ve směru na les „Villers Citterets“.

Ale o půlnoci musila se i eskadrona pro naprostý nedostatek střeliva stáhnouti s jednotkami 14. pěšího pluku k své odloučené četě, kde eskadrona hájila okraje lesa zvaného „Buisson de Hautwinson“.

131. pěší divise, nemajíc již záloh, byla 1. června zasazena na hřebetě Lonepont — Corcy. Úkol eskadrony záležel tohoto dne jen v tom, že vyslalo styčné hlídky mezi oddíly jsoucí v boji. Ale 2/6 byl německý postup prudší. Pěchota vyčerpaná čtyřmi dny boje, uvedená v nepořádek utrpenými ztrátami, nebyla již schopna držeti dále terén a musila ustupovat lesem ve směru Villers-Cotterets. Velitel 131. pěší divise povolal v tomto okamžiku svou divsní eskadronu a dal jí za úkol krýti tento ústup a obětovati se do posledního muže, bude-li toho potřebl. Eskadrona, zesílená některými jednotkami, které bylo možno sehnati a uvésti do pořádku — mezi nimi i oddílem ženijního vojska — bojuje krok za krokem až do večera, s počátku na východním okraji lesa, později východně od Fleury.

Situace se poněkud zlepšila 3. června, ačkoli nepřítel neustal pronásledovati. 4. června byla eskadrona, jakož i celá divise vystřídána a odeslána do zadu.

Po čtyři dny ustavičných bojů využívala tato eskadrona pohyblivosti svých koní, aby zjišťovala postup nepřítele, aby kryla ustupující pěchotu a zasahovala rychle palbou na všech choulostivých místech, která jí byla určena. Lesnatý kraj Buisson de Hautwinson a jižní okraj lesa Villers-Cotterets ulehčil eskadroně splnit její úkol.

*

Opětne vidíme, jakou důležitost může míti terén při použití jezdeckta, neboť zřídka kdy se podaří nahradit obranu rychlostí.

Divisní eskadrony v ofensivní bitvě.

1. eskadrona 7. husarského pluku 22. srpna 1918.

Náčrt 4. a 5.

Od 17. srpna 1918 vedl 30. armádní sbor energickou ofensivu na sever od řeky Aisny, na ose Morsains-Grécy au Mont.

Nepřítel ustupoval.

20. srpna k večeru byla dána 30. armádnímu sboru k dispozici 17. pěší divise k využití úspěchu za čáru Vezaponi — kota 160.

21. srpna zahájila tato divise pochod na východ a donutila nepřítele vykliditi výšiny, které zaujal východně od Vassens-Morsains.

V postupu se mělo 22. srpna pokračovati.

Rozkaz daný divisní eskadroně 17. pěší divise (1. eskadrona 7. pluku husarů):

„Obnoviti dotyk na frontě divise v pásmu:

Loire Ferme-Bonnemaison Ferme (na severu) — statek de Saint Léger — statek Mareuil (na jihu) a odtud k východu (viz náčrt).

Zalarmovaná eskadrona byla již 22. srpna od svítání v pohotovosti k odchodu. Tábořila v rokli, 1 km na západ od Morsains. Rozkaz k pochodu dostala v 10 hod. 15 min., v 10 hod. 40 min. dospěla eskadrona na výši SV. 68. pluku, jež bylo v lese, 3 km na sever od Morsains.

Bylo neobyčejně teplo a dusno; koně byli nakrmení a napojeni, mužstvo pojedlo.

Shromáždění eskadrony bylo provedeno v otevřeném tvaru, čtyry na 200 m od sebe, každá v skrytu, za pahorkem, za živým plotem, v granátových jamách a p.

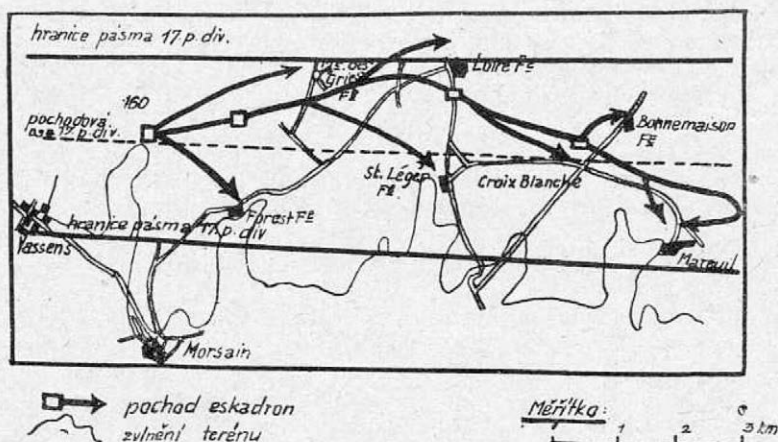
Velitel eskadrony byl na hřebenu se spojovacím personálem; každý velitel čety byl zrakem spojen s velitelem eskadrony.

Odjezd před linii pěchoty byl proveden v 11 hod. tak, že velitel eskadrony předjel, máje před sebou roj, vedený poddůstojníkem, jako zajištění.

Tento poddůstojník měl za úkol vyslati své jezdce na význačné body terénu, dosti blízké, jako bojový průzkum. Na znamení poddůstojníkově se mužstvo vždy po dvou přemísťovalo. Tento způsob zajištění umožnil jednak pozorovati s malým počtem mužstva, jednak pečlivě prozkoumati terén a prohledati cesty v pásmu eskadrony a zároveň kdykoli vzbuditi poplach.

Eskadrona táhla pěknou zvlněnou planinou, s hojnými cestami; avšak terén byl rozryt ohromným množstvím zákopů všech druhů a četnými drátěnými překážkami.

Náčrt 4.

1. eskadrona 7. husarského pluku 22. srpna 1918.

S velitelem eskadrony jel jeden rotmistr, od každé čety jedna spojka, jeden voják s raketovou pistolí a několik kroků za velitelem eskadrony lehký kulomet. A tak byl to velitel eskadrony, který, jsa vpředu, prozkoumával osobně terén.

Spojení s veliteli čet se dělo zrakem: když velitel eskadrony postoupil, postoupila i eskadrona. Tak to šlo i u čet, družstev a rojů. Velitelé čet podle potřeby předjížděli, aby vždy viděli velitele eskadrony. Zvedl-li velitel eskadrony ruku, dojele čety k němu. Zkřížil-li paže, přijeli k němu jen velitelé čet. Když zkřížil paže velitel čety, přijel k němu zástupce čety. Těmito jednoduchými smluvenými znameními dělo se rychle a nehluchně veškeré velení: zvednutá ruka značila „Shromáždit se u velitele“, zkřížení paží bylo znamením, aby přijeli nejbližší nižší podřízení velitele.

Úlohou lehkého kulometu, postupujícího s velitelem eskadrony bylo, aby byl stále připraven k podpoře vyslaných patračů.

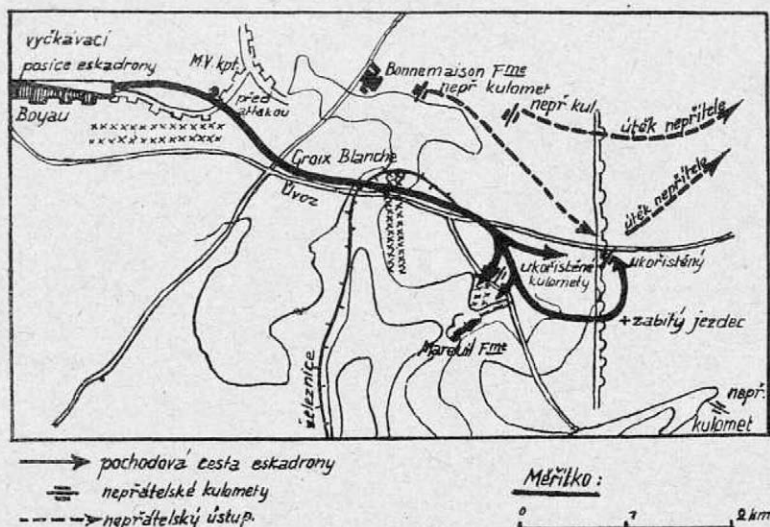
Čety, využívající terénu, postupovaly v sestavě kosočtverečné, ve dvojicích; rozstup a vzdálenost mezi četami byl 200 m až 400 m. Zastavovaly se v roklinách, aby se shromáždily v široké sestavě; hřebety pře-

kročovala eskadrona po četách v houfu, vždy cvalem až k nejbližšímu skrytu.

Velitel eskadrony pochoduje v čele, vidí terén, cesty, obtíže, které se vyskytují, zkrátka vidí vše. Jako velitel musí býti v čele. Obhlídka terénu mu umožní umístiti čety co nejvýhodněji, aby jich mohl kdykoliv a jakkoli použít a aby se nevymkly jeho vedení.

Na cestě se vyskytl rozsáhlý spojovací zákop 3 m hluboký a 3 m široký. Na znamení zkrácením paží přijeli velitelé čet k veliteli eskadrony a sami viděli, že je nutno překážku rychle překonat, ale že koně s výstrojem nemohou zákop přeskociť. Nerozpakovali se a ihned jali se zřizovati pro každou četou přechod.

Náčrt 5.

Velitel čety zvedl ruku a ihned přijela jeho četa k němu; z každého dvojstupu jeden muž počal pracovati polní lopatkou. Za dvě minuty poté přešla již první četa. Několik nepřátelských dělových střel nevzbudilo mnoho obav, neboť čety byly rozptýleny v terénu.

Velitel předvojového roje rozmístil své jezdce a ti sesedli s koní, aby chránili pracující čety. Lehký kulomet byl umístěn k palbě, připraven zasáhnouti.

Ke 12. hodině byla situace eskadrony takováto:

velitel eskadrony se svými patrači 800 m na západ od la Croix Blanche (viz náčrt), eskadrona o dalších 300—400 m na západ a ukryta, velitelé čet zrakem spojeni s velitelem eskadrony. Část eskadrony sestoupila do spojovacího zákopu, který byl vhodným skrytem i pro koně, protože byl dosti široký a hluboký; byly zřízeny východy, aby bylo možno co nejrychleji ze zákopu vyběhnouti.

Německý balon byl na obzoru právě v ose postupu eskadrony. Nebylo však potřeba se ho obávat, neboť eskadrona byla skryta.

Ve 12 hod. 30 min. vyslal velitel eskadrony dva patrače k statku Bonnemaison. Aby donutil nepřítel, kterého předvídal, ale o němž ne-

věděl, kde je, použil léčky: vyslal tyto patrače jako jakási vnadidla; nejdříve jeli volně, asi po 100 m se náhle zarazili, obrátili a svailem ve vlnitých čarách jeli zpět, živě mávající rukou.

Tato léčka se zdařila, neboť, když se tito patrači obrátili a ujížděli zpět, zahájil nepřítel palbu z kulometů, bezpochyby se domnívaje, že jimi byl zpozorován. Tím byl proveden průzkum; bylo však nutno dovědět se více.

Postup u Croix Blanche byl týž: i zde byla vynucena palba z nepřátelských kulometů. A tak byla přesně zjištěna dvě družstva kulometná, která velitel eskadrony pak i sám viděl.

U Bonnemaision nebylo nepřítele, ale bylo třeba prozkoumati ještě statek Mareuil a zde byl průzkum nejobtížnější.

Spojka Lachaiseovy čtyři dala znamení zkřížením paží. Četař Lachaise přiválal a dostal rozkaz velitele eskadrony: „Prozkoumejte se svou četou statek Mareuil. Nepřátelské kulometry jsou tam, tam a tam.“ (Velitel eskadrony ukázal mu v terénu místa nepřátelských kulometů.)

Průzkum provedený Lachaisem. Prohlídka statku byla provedena obklíčením vyslanými třemi roji; lehký kulomet následoval s velitelem čtyř. V každém roji vyhledával velitel roje zprávy vysíláním patračů, kteří, podobně jako bylo uvedeno, hleděli přivábiti na sebe nepřátelskou palbu, aby se tím prozradilo nepřátelské umístění. Jedna průzkumná hlídka (roj) vnikla do statku od východu a donutila tak nepřítele, aby vystřelil několik ran z kulometu. Druhá průzkumná hlídka byla zastavena na jihozápadní straně. Třetí průzkumná hlídka nemohla postupovati a zůstala na místě, kde byla zadržena. Četař Lachaise zůstal u této průzkumné hlídky. Aby podporoval postup průzkumných hlídek, dal četař Lachaise vypáliti nazdařbůh proti statku několik ran z lehkého kulometu. Jeho palba měla v zápětí palbu nepřátelskou. Nepřátelské střely svištěly a tím byl průzkum proveden, neboť se ukázalo, že statek je nepřítelem obsazen. Lachaise zjistil podle palby stanoviště několika kulometů a odeslal přesný náčrt zjištěné situace. Velitel eskadrony pozoroval činnost Lachaiseovu, a aby ji podporoval, dal umístiti dva lehké kulometry a připraviti je k palbě. Lachaisovi byl dán rozkaz, aby se vrátil. Mezitím ve 14 hod. dobyla pěchota levé sousední pěší divise Bonnemaision a nepřítel, tuše, že je obklíčován, ustoupil. Stahoval se, jak se zdálo, k zákopu západně od silnice Brunehault. Protože ustupoval na rovině poklusem, naskýtala se pěkná příležitost k využití. Velitel eskadrony dal rychle umístiti své lehké kulometry s úkolem podporovati eskadronu z postavení 300 m na východ od Croix Blanche. Sám pak, předcházen několika patrači, tasil šavli a cválal za prchajícím nepřítelem, následován eskadronou. Nepřítele bylo nutno dostihnouti dříve, než by dosáhl zákopů na západ od silnice Brunehault, neboť tato překážka nebyla snadno koňmo překročitelná. Při nezdaru zamýšlel velitel eskadrony vrhnouti se neočekávaně na statek Mareuil. Když velitel eskadrony dospěl na výši silnice Bonnemaision — statek Mareuil, odbočil tryskem do prava do hluboké cesty, neboť vpředu tušil nějakou léčku.

Četař Chauvin předjel velitele eskadrony. V minutě byla eskadrona opět po ruce. Nepřítel vystřelil šrapnely na cestu, kde pozoroval mrak prachu, který eskadrona zvířila, avšak nikoho nezasáhl. Chauvin vykřikl: „Ke mně!“ Viděl Němce. Nepřátelské kulometry ze statku Mareuil vystřelily několik ran. Jezdci eskadrony se svým velitelem v čele a s šavlemi v rukou hrnuli se nahoru a tak nepřítele úplně překvapili. Nepřátelská

palba ustala, když se přival jezdců přihnal ke kulometům ve statku. Zdálo se, že nepřítel, který viděl harcování Lachaisových patračů, očekával útok eskadrony od západu a netušil, že se eskadrona přihnula neočekávaně od severu a východu.

Výsledky tohoto hrdinného činu byly velmi značné i prospěšné, neboť eskadrona ukořistila dva těžké kulomety, zajala 10 nepřátel a uvolnila statek. Rázný postup eskadrony umožnil vlastní pěchotě dosáhnouti zákopů na západ od silnice Brunehaut.

Eskadrona postupovala 4 až 5 km před pěchotou, která viděla ustavičně před sebou jezdce a podle nich řídila svůj postup, neboť dotyk s nepřitelem byl obnoven.

Rovněž i velitele divise docházely zprávy rychle, neboť spojení bylo velmi dobře upraveno tím, že spojovací stanice byly umístěny postupně dopředu po ose postupu pěší divise. Proti dosaženému úspěchu byly ztráty nepatrné, neboť jeden jezdec padl, jeden byl raněn. Tohoto jezdce zranil Němec, který, vzednuv ruce, naznačil, že se vzdává, ale pak střelil na blízkého se jezdce. Za průzkumu, který předcházela před vlastním bojem, byl raněn jen jeden muž a jeden kůň.

Z této operace plyne ponaučení, že tohoto úspěchu dosáhla eskadrona tím, že provedla přibližovací pochod rychle, ale při tom opatrně, že byla vždy pohotově svou činností překvapiti, že zatajovala postup v rozčleněných tvarech do šířky a nevydávala se nikdy v semknutých tvarech nepřátelské palbě, že prováděla průzkum s největší možnou pečlivostí a tak, aby zejména velitel vše nebo hodně sám viděl.

2. eskadrona 8. pluku střelců na koni 6. listopadu 1918 u 10. pěší divise. Náčrt 6.

Večer 5. listopadu kantonovala eskadrona v Malmaison. SV. 10. pěší divise bylo v Nizy-le-Comte, přední stráž pěchoty na severním okraji Sévigny.

V noci s 5. na 6. listopadu dostal velitel eskadrony tento rozkaz: „Zítra 6. listopadu bude eskadrona v 7 hod. 30 min. v Nizy-le-Comte, kde její velitel dostane rozkazy přímo od velitele divise.“

V prudkém lijavci opustila eskadrona v 6 hod. 45 min. Malmaison a v Nizy-le-Comte byl jí dán ústní rozkaz: „Vyšlete okamžitě jednu četu na průzkum po divisní pochodové ose s úkolem, aby obnovila dotyk s nepřitelem. Osa postupu divise: Sévigny-Waloppe-Chaumontagne-Le Radois-La Hardoye. Se zbytkem eskadrony obstaráte přímé zajištění divise. Zamýšlím dosíci na sklonku dne La Hardoye.“

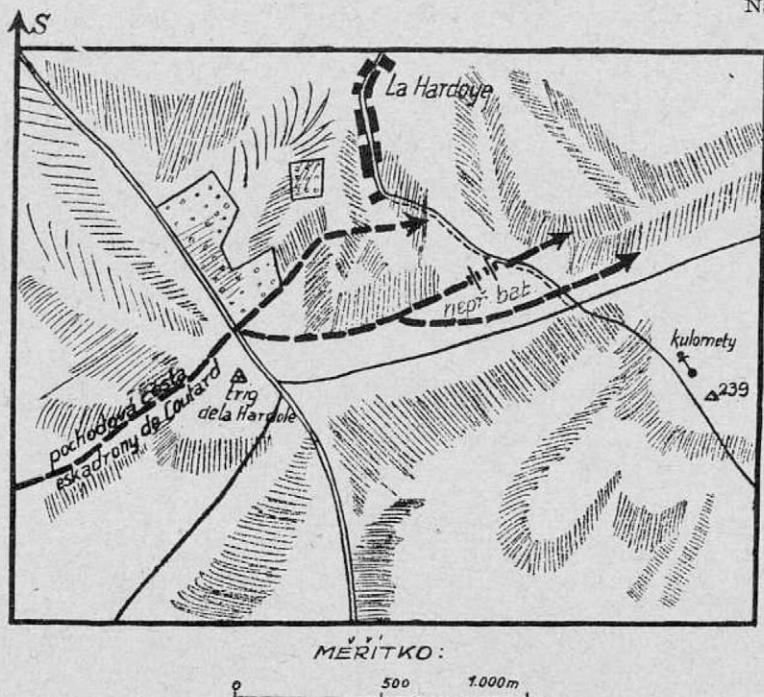
Jedna četa byla poslána na průzkum, k dispozici pěchoty byla dána 2. četa. Poněvadž kromě toho má eskadrona zajistiti spojení s divisí a s velitelstvím dělostřelectva 10. divise, zůstaly s velitelem eskadrony jen dvě slabé čety, každá s početním stavem asi 15 jezdců.

Takto zeslabená eskadrona táhla tedy pod velením velitele eskadrony po ose postupu divise zajišťující postup divise, jejíž pásmo postupu bylo asi 1500 m široké. Táhla v sestavě: předvoj-četař se 4 jezdci, dvě bočné hlídky, mající kromě průzkumu zjednatí též spojení se sousedními divisemi; velitel eskadrony byl se svými spoj. orgány v blízkosti předvoje a určoval cestu valnému voji eskadrony, který byl asi tučet mužů se dvěma lehkými kulomety. Pochod se stával stále obtížnějším

pro dešť, špatný stav cest a zoraná pole. Až na 2 km severovýchodně od Le Radois nesetkala se eskadrona s nikým. Občas vybuchovaly jen nastrožené miny.

Ve 12 hod. 30 min., v okamžiku, kdy se eskadrona octla v údolí asi 600 m jihozápadně od trigonometrické značky u La Hardoye, zaslechl velitel eskadrony rány z děla, které, jak se mu zdálo, přicházely ze směru od trigonometru. Vyslal tedy svou předvojovou hlídku na trigonometr La Hardoye, zvedající se před ním, a dojel tam skorem zároveň s ní. Odtud spatřil německou baterii v činnosti na druhém hřebenu blízko cesty jdoucí od trig. značky La Hardoye k východnímu okraji obce

Náčrt 6.

2. eskadrona 8. pluku střelců na koni 6. listopadu u 10. pěší divise.

téhož jména. Ona děla střílela ve směru na Chaumont-Porcien. Náhlé vynoření jezdců vzbudilo podle všeho u dělostřelců úžas a váhání a toho velitel eskadrony využil. Poslal ihned všechny jezdce předvoje do týlu baterie a levou bočnou hlídku lesíkem 100 m severně od trigonometru na jižní okraj vesnice La Hardoye, kam přechali již někteří Němci. Zbytek eskadrony, všeho všudy 11 jezdců, atakoval děla s boku. Třebaže byl terén špatný a koně byli unaveni, bylo velmi rychle atakováno. Nepřátelští dělostřelci, překvapení na tak malou vzdálenost, neměli času k obrácení svých děl proti atakujícím a rozprchlí se na všechny strany. Domnívali se, jak se později přiznal zajatý důstojník, že mají co činiti s jednotkou četnějšího jezdeckva. Byli však rychle dostiženi a odvedeni k La Hardoye, kde mezitím levá hlídka úplně přepadla a zajala zapřažené

muniční vozy. Hurá jezdců, atakujících děla, vzbudilo pozornost nepřátelských kulometníků, kteří chránili děla v předu do leva proti kotě 239 — 1500 m východojihovýchodně od trig. La Hardoye — a kteří své kulomety ihned otočili a postřelovali prudce děla, o jichž odvezení se jezdci pokoušeli. Aby se vyvarovali zbytečných ztrát, zanechali dobytá děla — ostatně byla krátce potom sebrána pěchotou — na místě a spokojili se odvedením zajatců a spřežení. Přesně 20 z jezdců, kteří se odvážli tohoto podniku, zmocnilo se dvou důstojníků, 6 poddůstojníků, 15 dělostřelců, 2 muničních vozů, 17 koní a mířidel baterie. Jako zázrakem neutrpěli žádných ztrát ani na lidech, ani na koních.

Tento podnik dokazuje oprávněnost názoru Cvičebního řádu z r. 1912, že „malé jezdecké jednotky, které se snadno skrývají, mohou najít mnoho příležitostí v období pronásledování, kdy mohou zasáhnouti s šavli v ruce proti ustupujícímu nepříteli“ a že v tomto období má každý velitel právo „býti co nejdůležitější“ — jak praví i náš Polní řád v čl. 358.

Naproti tomu nesvedou ani vyšší jezdecké jednotky tímto způsobem nic proti pěchotě, jejíž morálka není ještě porážkou otřesena, jak to náznorně dokazuje operace 2. jezdeckého sboru v bitvě ve Flandrech na konci září 1918.

„šr.“:

Maďarské jezdectvo.

Po podpisu trianonské mírové smlouvy organisovalo Maďarsko svou armádu veřejně v 7 smíšených brigád; každá brigáda měla 2 pěší pluky po 3 praporech, cyklistický (smíšený) prapor, dělostřelecký oddíl, brigádní eskadronu, spojovací a automobilní oddíl.

Mimo svaz smíšených brigád byly:

4 samostatné baterie, z nich jedna jezdecká (2. baterie),

4 husarské pluky (pluk o 2 korouhvích po 1 jezdecké a 1 kulometné eskadroně) a

3 ženijní prapory.

Při postupné reorganizaci armády byl do roku 1931 v rámci jezdectva nově vytvořen inspektorát jezdectva a velitelství 2 jezdeckých brigád a jezdecká baterie byla přeměněna na oddíl. „Brigádní eskadrony“ byly přemístěny z výcvikových důvodů po jedné do posádek korouhví jezdeckých pluků a z téhož důvodu byla t. zv. „policijní eskadrona“ přičleněna k 1. husarskému pluku, čímž se počet jezdeckých eskadron a korouhví zvýšil na dvě, eskadronám bylo však ponecháno původní jméno.

Mimo svaz jezdectva byl vytvořen oddíl obrněných automobilů a cyklistická ženijní rota. V rámci četnictva bylo nově postaveno v místech velitelství smíšených brigád 7 „četnických jezdeckých pododdílů“ (eskadron), které lze čítati k jezdectvu.

Nejnovější organizace maďarského jezdectva a zbraní k jezdectvu příslušejících v r. 1931 je tato:

Inspektorát jezdectva v ministerstvu honvédů, jemuž podléhají:

velitelství 1. a 2. jezdecké brigády (Budapest, Nyiregyháza), v jejichž svazku jsou: